

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन परिपत्रक : क्र. एससी-१४९६/गोप -११/प्र.क्र. ४१/ का. १३
मंत्रालय, मुंबई-३२
दिनांक ३१ जानेवारी, १९९७

वाचा :- शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग, क्र. एससी-१०९२/प्र.क्र. ३०११/
का. १३, दिनांक २० फेब्रुवारी, १९९३.

परिपत्रक

शासकीय आदिवासी आश्रमशाळांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या मंजूर प्रवेश अंमतेत वाढ करणे तसेच सुधारित धोरणानुसार प्रवेश नियमावलीत सुसूत्रता आणण्याबाबत शासनाने प्रस्तावनेतील दि. २०.२.१९९३ च्या परिपत्रकाच्या मार्गदर्शक सूचना दिलेल्या आहेत. सदर मार्गदर्शक सूचनानुसार शासकीय आदिवासी आश्रमशाळा व शासकीय आदिवासी पोस्ट बेसिक आश्रमशाळांतील प्रत्येक वर्गात ४० आश्रमीय विद्यार्थी [होस्टेलर] व १० बहिस्थ [डेस्कॉलर] विद्यार्थी असे एकूण ५० विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येतो.

२. वरील नियमानुसार आश्रमशाळांतील प्रत्येक इयत्तेतील ४० विद्यार्थी हे आश्रमशाळा ज्या गावातील असतील त्या गावाबाहेरील आश्रमीय विद्यार्थी अशांचे व १० बहिस्थ विद्यार्थ्यांपैकी ५ स्थानिक रहिवासींच्या व ५ आश्रमशाळेच्या कर्मचा-यांच्या मुलामुलींना प्रवेश देण्यात यावे. असे शासनाने आदेश दिले आहेत. असे असतानाही शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की शासकीय आश्रमशाळा व शासकीय पोस्ट बेसिक आश्रमशाळांतील स्थानिक विद्यार्थ्यांना आश्रमीय विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात येतो. तसेच आश्रमशाळांतील मंजूर संख्या पूर्णपणे भरण्यासाठी स्थानिक विद्यार्थ्यांना आश्रमीय विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात येतो. हे आश्रमीय स्थानिक विद्यार्थी आश्रमशाळांतील वसतिगृहात न राहता इतर आश्रमीय विद्यार्थ्यांना मिळणारे सर्व कायदे घेतात व आप आपल्या घरी रात्री झोपण्यासाठी जातात व सुबदीच्या दिवशीही आपआपल्या घरी राहतात. त्यामुळे आश्रमशाळा व्यवस्थापनाला त्यांच्या सुख दुःखाकडे किंवा अभ्यासाकडे त्याचप्रमाणे आश्रमशाळेच्या एकूणच दैनंदिन कार्यक्रमाकडे [शिस्तीकडे] लक्ष देता येत नाही. पर्यायाने आश्रमशाळात घडणा-या काही मृत्युप्रकरणांमध्ये अशा विद्यार्थ्यांचा समावेश असतो. तसेच त्यांची अशी बाबीही अशा प्रकारच्या विद्यार्थ्यांमुळे घडतात.

L.R. No. 20060412/143254001

३. वरील सर्व बाबी त्ववारात घेता आश्रमशाळेत होणारी मृत्यू प्रकरणे व इतर गंभीर प्रकार घडू नये आणि त्वद्याध्यामध्ये शास्त रहावी याकारिता खालीलप्रमाणे शासकीय आश्रमशाळा व शासकीय पोस्ट बेसिक आश्रमशाळांमध्ये प्रवेश देण्यात यावा असा सुचना या परिपत्रकांमध्ये पुन्हा देत आहे.

१] शासकीय आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा ज्या गावात असेल त्या गावातील कोणत्याही विद्यार्थ्यांना कोणत्याही इयत्तेत आश्रमीय विद्यार्थी [होस्टेलर] म्हणून प्रवेश देण्यात येऊ नये. थोडक्यात त्या गावाबाहेरील विद्यार्थ्यांनाच आश्रमीय विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात यावा.

२] आश्रमशाळेतील /पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेतील प्रत्येक इयत्तेतील विद्या-स्थायी मंजूर संख्या पूर्णपणे भरण्याकरिता स्थानिक विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येऊ नये.

३] आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा ज्या गावात असेल त्या गावातील ५ विद्यार्थ्यांनाच बहिस्थ [डेस्कॉलर] विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात यावा यामध्ये अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना प्राधान्याने प्रवेश देण्यात यावा.

४] आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेतील कर्मचा-यांच्या ५ मुलांना प्रत्येक इयत्तेत बहिस्थ विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात येतो जर या ५ जागेपैकी काही जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागेवर स्थानिक विद्यार्थ्यांना बहिस्थ विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यात यावा.

५] ज्या गावात आश्रमशाळा /पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा असेल त्या गावाच्या १ कि.मी. परिसरात असणारे पाडे/पाड्या यामध्ये वास्तव्यास असणा-या आदिवासी विद्यार्थ्यांना स्थानिक विद्यार्थी म्हणून समजण्यात येऊन त्यांना निवासी विद्यार्थी म्हणून प्रवेश न देता बहिस्थ विद्यार्थी म्हणून प्रवेश द्यावा. तसेच १ कि.मी. परिसराबाहेर असणा-या पाड्या, पाडे यामध्ये राहणा-या आदिवासी विद्यार्थ्यांना निवासी विद्यार्थी म्हणून प्रवेश देण्यास हरकत नसावी. मात्र या विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत त्यांचे नातेवाईकांकडे /पालकांकडे रात्री ओपण्यास परवानगी देऊ नये.

४. शासकीय आदिवासी शिक्षण आश्रमशाळा व शासकीय पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेत विद्यार्थ्यांना प्रवेश देताना सर्व संबंधित मुख्याध्यापक प्रकल्प अधिकारी, स्काॅटिकृत आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी वरील आदेशाचे स्थापप्रमाणे प्रस्तावनेतील दिनांक ३०.२.१२ च्या आदेशातील मार्गदर्शक सुचनांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी. येवजणे, प्रवेश देताना घ्याव्यात बाबी, प्रवेशावळी, इ. जे कर्मचारी/अधिकारी या सुचनांची अंमलबजावणी करणार नाहीत त्यांना जबाबदार धरण्यात येईल व त्यांचेवर शास्तभंगाची कार्यवाही करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यापाल गच्छा आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

[ग. शा. सोनावणे]

क. अधिकारी